

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ

Дендеренко О.О.

Морський коледж Херсонської державної морської академії.

Однією із суттєвих проблем сучасної морської галузі є якість знань фахівців. Ця проблема актуальна як на державному, так і на міжнародному рівні.

Формування професійних компетенцій відбувається в процесі підготовки морського фахівця, що вимагає від вищого навчального закладу принципово нового підходу до навчання. Одним з них можна вважати введення інтегрованих курсів.

Згідно визначення (за П.І.Самойленко, А.В.Сергеевим) інтеграція сучасної науки – це діалектичний процес взаємного проникнення на загальній соціальній, гносеологічній, логіко-методичній основі структурних елементів (наукової діяльності, інформації, методології) різних галузей знань, які супроводжуються зростанням рівня їхнього узагальнення та системності, комплексності, сконцентрованості та організованості

Реалізація інтеграції відбувається у вигляді наступних форм:

- об'єктна;
- понятійна;
- теоретична (концептуальна);
- методологічна;
- проблемна;
- діяльнісна;
- практична;
- психолого-педагогічна.

Інтеграція може реалізовуватись у вигляді інтеграції знань одного предмету знаннями інших предметів в межах цього предмету; інтегрованих курсів; інтегрованих предметів (дисципліни).

До галузевих видів інтеграції відносять:

– «горизонтальна» – інтеграція всередині математичних та природничо-наукових, психолого-педагогічних, технічних тощо галузей знань (або внутрі предметна інтеграція);

– «вертикальна» – між вказаними групами наук, наприклад, між математичними та природничими, гуманітарними та професійними, методичними та психолого-педагогічними тощо. З нашої точки зору, вертикальна інтеграція найбільш повно відображає інтеграцію знань технічного ВНЗ.

Вивчення структури та змісту інтегрованих дисциплін курсу підготовки судномеханіків у Морському коледжі Херсонської державної морської академії дало змогу визначити серед них *інтегровані дисципліни I рівня* – загально-технічного та гуманітарного циклів («Вступ до спеціальності та історія морського судноплавства»; «Технічна хімія»; «Інженерна та

комп'ютерна графіка»; «Технічна термодинаміка та основи теплопередачі»; «Основи медичних знань та медична допомога на судні»; «Безпека життєдіяльності» тощо) та *інтегровані дисципліни II рівня* – професійно-практичного циклу («Метрологія, стандартизація і управління якістю»; «Основи теорії автоматичного управління»; «Гідромеханіка»; «Суднова енергетика»; «Технологія використання палива, води та мастил»; «Експлуатація суднових технічних засобів» тощо).

Аналізуючи курс «Експлуатація суднових технічних засобів» (далі ЕСТЗ) ми дійшли висновку:

- інтегративний курс ЕСТЗ розроблявся за зразком традиційних навчальних предметів;
- в основі його лежать мета та зміст курсу, а також належність його до професійного циклу;
- курс ЕСТЗ підпорядкований спільній меті та узгоджений із предметними курсами навчального плану;
- цілі і завдання вивчення даного курсу забезпечують єдність формування професійних знань та умінь на базі системи загально технічних та загально професійних знань;
- у формах і методах викладання інтегративного курсу представлені реальні особливості майбутньої професії, що значною мірою знімає проблему мотиваційного забезпечення студента;
- в навчальній програмі та змінах до неї не спостерігається тенденції оновлення змісту та перегляду мети, що говорить про відсутність інноваційної складової структури інтегративного курсу;
- спостерігається хронологічна неузгодженість деяких тем (модулів) з інтегрованими предметами, що пояснюється неможливістю забезпечити узгоджене вивчення навчального матеріалу без порушення системи предметного навчання в цілому.

Вивчення літератури та навчальних планів Морського коледжу показав, що:

- інтеграція навчальних дисциплін природничо-математичного, загальнотехнічного циклів та циклу спеціальних дисциплін є необхідною умовою підвищення якості підготовки майбутніх судномеханіків;
- у вищих навчальних закладах морського профілю інтеграція реалізується у формі інтегрованих дисциплін I і II рівнів;
- впровадження інтеграції у практику вивчення основних навчальних дисциплін має поверхневий і несистематизований характер.

Перспективними залишаються й питання розкриття можливостей реалізації міждисциплінарних зв'язків як одного з рівнів інтеграції, а також розробка інтегрованого курсу професійного спрямування з урахуванням вимог до оновлення змісту навчальних дисциплін, які готують курсантів до роботи з сучасними судновими установками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Галузевий стандарт вищої освіти України підготовки молодшого спеціаліста галузі знань 0701 «Транспорт і транспортна інфраструктура» спеціальності 5.07010403 «Експлуатація суднових енергетичних установок» кваліфікації 3141 «механік (судновий)».

2. Гончаренко С.І. Теоретичні основи дидактичної інтеграції у професійній середній школі. / С.І. Гончаренко, І.М. Козловська // Педагогіка і психологія. – 1997 - №2. - С.9-18.

3. Конвенція з підготовки і дипломування моряків та несення вахти 1978 року (з поправками 1995 року).

4. Навчальний план підготовки молодшого спеціаліста галузі знань 0701 «Транспорт і транспортна інфраструктура» спеціальності 5.07010403 «Експлуатація суднових енергетичних установок» кваліфікації 3141 «механік (судновий)» Морського коледжу ВНЗ «Херсонський державний морський інститут, 2010.

5. Самойленко П.И. Развитие дидактики физики как интеграционный процесс. / П.И. Самойленко, А.В. Сергеев // Среднее профессиональное образование – 1998г. - №11-12, 1999 - №1, №2.

6. Сліпчишин Л.В. Інтегративний підхід до вивчення матеріалознавства та гуманітарних дисциплін у вищих професійних училищах машинобудівного профілю: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / АПН України; Інститут педагогіки і психології професійної освіти. / Л.В. Сліпчишин – Л., 2006. - С.206-229.

7. Сліпчишин Л.В. Інтегративний підхід до вивчення машинобудівного матеріалознавства та гуманітарних дисциплін у ВПУ. / Л.В. Сліпчишин // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 1. – С.57–65.

8. Собко Я.М. Алгоритмізація та структурування змісту інтегративних курсів у професійно-технічній освіті. / Я.М.Собко. [Електронний ресурс] – 18.09.2011 – точка доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

9. Собко Я.М. Теоретико-методичні основи інтегративних курсів у професійно-технічних навчальних закладах. / Я.М.Собко. [Електронний ресурс] – 01.10.2011 – точка доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.